

СТАНОВИЩЕ

от

проф. Ivanka Костова Стамболова, дм

Катедра „Здравни грижи”

Факултет по обществено здраве „проф. Д-р Ц. Воденичаров, дмн”

Медицински университет – София

ПН 7.4. Обществено здраве

Определена със Заповед № 3-РК-289/ 13.07.2023г., на основание на Решение на АС 11/11-07.2023г. на НБУ

Относно: Участие в обявен конкурс от Нов български университет за академична длъжност „доцент“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.5. Здравни грижи - ¼ щат, публикуван в Държавен вестник брой 50 / 09.06.2023г.

Настоящото становище е изготвено в съответствие с изискванията към кандидатите, определени в Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане, както и в съответствие с Наредбата за развитие на академичния състав на НБУ.

Единствен кандидат се явява: Мария Драгомирова Стоянова, дм

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

Според представената от кандидата справка нейната кандидатура отговаря на изискванията на НАЦИД и показва, че М. Стоянова отговаря на минималните национални изисквания по чл.26 ал.2 от ЗРАСРБ, както и на Наредбата за развитие на академичния състав на НБУ. Представената справка по образец, доказва изпълнение на минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, в област на висше образование 7., „Здравеопазване и спорт“, по професионално направление 7.5. „Здравни грижи“

II. Образование и кариерен профил на кандидата

Мария Драгомирова Стоянова завършила ПМИ гр. София през 1988г. със специалност „медицинска сестра“. През същата година започва работа в Клиниката по белодробни болести на ВМА-София, в последствие и в клиниката по Спешна и неотложна терапия на същата болница. През 2001г. М. Стоянова се дипломира успешно в бакалавърската

програма по Управление на здравните грижи в МУ София и същата година заема ръководна длъжност с тази квалификация като старша медицинска сестра в клиниката по гастроентерология на МИ-МВР, София. През 2003г. тя придобива и ОКС "магистър" по „Здравен мениджмънт" в същия университет. От 2004г. М. Стоянова е назначена с конкурс за главна медицинска сестра в Медицински институт на МВР, която длъжност заема и до момента. През 2009г. кандидатката придобива втора магистърска степен в Медицински университет София по специалността „Управление на здравните грижи". През 2017г. успешно приключва докторантura в катедра „Здравни грижи" на ФОЗ , МУ София с дисертационен труд на тема" Управление на стреса на работното място при професионалистите по здравни грижи в МИ-МВР" и получава диплом за ОНС „доктор" в област на висше образование 7.4. Обществено здраве.

Д-р Драгомирова е активен член на професионалната организация, Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи. В периода 2008-2011г. тя е Председател на съвета на главните медицински сестри в РК на БАПЗГ София. Нейните личностни и професионални качества са високо оценени от ръководните органи на БАПЗГ, Ръководството на Министерство на вътрешните работи и директора на МИ МВР. През 2008г. М. Драгомирова е носител на най-престижната награда на БАПЗГ- „Лесискепра" като „Медицинска сестра на годината,, на национално ниво. Кандидатът има над 20 участия в научни форуми и курсове по СДО.

Отличната квалификация на д-р Драгомирова и нейните професионални качества и опит през дългогодишната и работа и обучение дават основание да приемем, че тя е сериозен кандидат с необходимия висок професионализъм и доказани способности и умения да работи качествено, да работи в екип, да ръководи и обучава пациенти, колеги и студенти, в условията на реформиращо се здравеопазване и непрекъснати предизвикателства и повишени изисквания в здравеопазването и образоването.

Описание на представените за конкурса материали:

Представените за конкурса материали от Мария Драгомирова са пълни, изрядно подредени и съответстват на изискванията на ЗРАСРБ и и Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ (чл. 58, ал. 1 и 2. Те включват: заявление за участие в конкурса, автобиография, нотариално заверено копие на диплома за ОНС „доктор", дипломи за образование и придобита ОНС „доктор", удостоверение за стаж по специалността – Служебна бележка от НБУ и Медицински колеж – МУ-София, Справка самооценка за изпълнение на минималните национални изисквания и на изискванията на НБУ, както и справка за оригиналните научни приноси, към които се прилагат съответните доказателства, списък на публикации в специализирани научни издания, справка за цитирания от Централна медицинска библиотека – София.

III. Изследователска (творческа) дейност и резултати

Кандидатът представя за участие в конкурса защитена докторска теза, монография и 11 публикации в направлението за което кандидатства, от 32 общо.

Основните направления, в които бих обобщила научно-изследователската дейност на кандидата са следните:

1. *Организация и управление на здравните грижи* – Тук са включени четири публикации. Разбираем е интересът на кандидата към проблемите на организационната промяна и управленските решения, които като дългогодишен ръководител М. Драгомирова систематизира и изучава. Изследователската работа по това направление-съпоставки и анализи, допълва базата данни от подобни проучвания в областта на здравните грижи и дава възможност за създаване на нови алгоритми за работа и подобряване мениджмънта на здравните грижи за предоставяне на грижи с високо качество, ефективност и достъпност за българските граждани.
2. *Микроклимат на работното място на професионалистите по здравни грижи, конфликти и професионален стрес* – Включват се три публикации. Изследователската дейност в това направление обхваща проучване на конфликтите в сестринската практика, както и стратегии за справяне с конфликтните ситуации. Интересът на М. Драгомирова към психо емоционалното състояние на професионалистите по здравни грижи е продиктуван от изследователската идея, да се установи корелацията между психическото състояние, удовлетвореността и хармоничните професионални взаимоотношения на медицинските сестри и качеството на оказваните здравни грижи. Като анализира микроклиматата и работната среда кандидата има за цел да предложи и внедри в практиката такива стратегии за справяне със стреса, които да гарантират мотивираща работна среда за тези професионалисти.
3. *Достъпни, качествени и адекватни здравни грижи* -Тук се включват три публикации. В тях е представен проект за разкриване на кабинет за профилактика и ранна диагностика на рака на гърдата при служителки на МВР. В друго свое проучване кандидатът прави изследване за начините за профилактика на хепатит В, изследва рисковите групи и прави препоръки за профилактика при професионалистите по здравни грижи. Оценявам високо идите на авторката, насочени към профилактиката и здравето на тези, които се грижат за здравето на българските граждани. Така се гарантира безопасността при медицинското обслужване, което е цел с висок приоритет в здравеопазването. Считам за ценни и разработките, свързани с изучаване на управленските решения и информирано съгласие за грижи, процедури и манипулации, за които все още се работи активно за запазване на правата и автономността на пациента.
4. *Обучение на студенти и стажанти*- Като дългогодишен ръководител по здравни грижи в МИ-МВР, д-р Драгомирова активно осъществява организационна и методична помощ при обучението на студенти от специалностите на Медицински колеж „Йорданка Филаретова“ и на студенти от специалностите „Медицинска сестра“ и „Управление на здравните грижи“ от ФОЗ, МУ София. Изследванията и за удовлетвореността на студенти и преподаватели в това направление и дава

възможност за непрекъснато подобряване на организацията и качеството на практическото обучение на студентите и стажантите.

5. В *монографичния труд* на Мария Драгомирова - „Пандемията от КОВИД-19 и психо-емоционалното състояние на медицинските сестри”, са представени актуални проблеми, свързани с овладяване на пандемията от КОВИД-19, предпазването от заразяване и лечението на заразените лица, както и възможността за проучвания свързани с професионалния стрес, проявите на Бърнаут синдром и психо-емоционалното здраве при работещите в здравеопазването в този период. Медицинските специалисти, работещи в условия на Ковид –пандемия са обект на интереса на авторката. Те са подложени на неописум натиск да изпълнят своята мисия за опазване здравето и благополучието на хората и въпросите за последиците от пандемията от КОВИД-19 върху психоемоционалния баланс на медицинските сестри е особено актуален, а дейностите, насочени към подобряването на психическата и емоционална им устойчивост са изключително важни . Целта, която авторката си поставя в монографията е изпълнена професионално и оценявам високо нейният научен труд. Неговата навременност и актуалност го прави значим и приложим в българското здравеопазване.

Приносите, които бихме могли да обобщим са както с теоретичен, така и с практико-приложен характер.

Към теоретичните приноси отнасям: Проведено е първото по рода си задълбочено изследване на психоемоционалното състояние на медицински сестри в България в условията на тежка епидемична обстановка и ресурсна криза в здравеопазването. Осъществени са редица проучвания на организационни, управленски и етични проблеми в дейността на медицинските професионалисти, с подчертан научен интерес към психо-емоционалното състояние на същите. **Приноси с практико-приложен характер** считам, че са: Разработване на авторски модел за управление на професионален стрес в лечебно заведение за болнична помощ; Самостоятелното разработване на специфичен инструментариум за осъществяване на изследванията, както и прилагане на добри практики, методики и подходи за осигуряване на достоверност и представителност на научните резултати; Успешно реализиран авторски проект за разкриване на профилактичен кабинет за ранна диагностика на рака на млечната жлеза, за служителки в МВР.

IV. Учебна и преподавателска дейност на кандидата

Според представена справка от НБУ М. Драгомирова е провела курс в магистърски факултет на тема „Стандарти за електронно управление в здравеопазването ”през уч.22/23г. Драгомирова удостоверява и участие в обучението на студенти от специалност „Рентгенов лаборант” на МК София.

V. Цитирания от други автори - според справка от ЦМБ са 15.

VI.Лични впечатления от кандидата

Цялата научна продукция, професионална и педагогическа работа на Мария Драгомирова Стоянова, дм, е посветена и отдадена на здравните грижи и тяхното управление и техният съществен принос за общественото здраве. Познавам Драгомирова от повече от 20 години като май студент, докторант в катедрата и колега. Нейните личностни и професионални качества, проявени в процеса на обучение, от който първоначално я познавам както и в последствие в академичната и работа ми дават основание да я определя като принципен, последователен, креативен, трудолюбив и етичен колега, учен и преподавател. Тя има изразени лидерски качества и умения, отлични организаторски способности и комуникативни умения, изключително полезни за работата ѝ.

VII. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Бих отправила към д-р Мария Драгомирова следните препоръки:

1. Кандидатът би могъл в бъдеще да насочи творческите си и научни интереси в областта на проблеми, свързани с обучението на студентите и да продължи с изследвания в областта на конфликтологията, психологията, здравните грижи и тяхното управление.
2. Ръководството на НБУ може да използва доказаните отлични организаторски качества на д-р Драгомирова и биха могли да се разработят съвместни научни проекти със студенти, преподаватели и професионалисти по здравни грижи от клиничните бази за обучение и други университети.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Представената в конкурса научна продукция и доказателствен материал за учебната и практическа дейност на Мария Драгомирова, дм ми дават основание да твърдя, че са изпълнени всички изисквани на ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент” в професионално направление 7.5. Здравни грижи. Качеството на преподавателската и научноизследователската дейност на кандидата Мария Драгомирова, дм изцяло отговаря на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му. Давам своята **положителна оценка** за Мария Драгомирова за заемане на академична длъжност „доцент” в професионалното направление 7.5. Здравни грижи. в Нов български университет.

27.09.2023г.

подпи

Гр. София

дм/